

A spiral-bound notebook with a silver pen resting on it. The notebook is light blue and has a silver spiral binding on the left side. The pen is silver and is positioned diagonally in the top right corner of the notebook. The text is centered on the page.

Metodologie ISK

Tvorba dotazníku

Online dotazování

Ladislava Suchá, 25. března 2011, Brno

Tvorba dotazníku

Výzkumné otázky / hypotézy

Definice proměnných

Tvorba otázek v dotazníku

Rozhodování o dotazníku

- *Využít existující nástroj nebo vyvinout vlastní?*
- *Kde hledat dotazníky?*
  - *Odborné články, publikace*
  - *Specializované stránky*
(<http://www.lrs.org/usersurveys.php>)
- *Vyhodnocení kvality existujících dotazníků*
- *Jaké máme zkušenosti?*
- *Možnost srovnání výsledků*

Typy otázek v dotazníku

- *Otevřené / uzavřené otázky*
- *Uzavřené*
  - *Standardizované odpovědi*
  - *Vyčerpávající soubor všech možných odpovědí*
  - *Všechny kategorie (možnosti) musí být výlučné*
  - *Podrobnější členění lze následně seskupovat (hrubější kategorie)*
  - *Oboustranně souměrné varianty*

Specifické typy otázek

- **Dichotomické** (ano/ne, muž, žena)
- **Likertova škála** (metoda měření postojů)

Jak jste spokojen se službami knihovny?

1. velmi nespokojen
2. spíše nespokojen
3. ani spokojen, ani nespokojen
4. spíše spokojen
5. velmi spokojen

Specifické typy otázek

- **Výčet položek**

Jakou fakultu studujete?

- a) Filozofickou fakultu*
- b) Fakultu sociálních studií*
- c) Přírodovědeckou fakultu*
- d) Ekonomicko-správní fakultu*
- e) (...)*

Specifické typy otázek

- Seřazení položek

Jaké mají být vlastnosti ideálního knihovníka?

<i>Vyberte tři nejdůležitější položky a seřadte je podle důležitosti</i>	
Rozhodnost	
Moudrost	
Píle	
Uvážlivost	
(...)	

Specifické typy otázek

- Baterie otázek

Jak jste spokojen/a s ...	Velmi spokojen/a	Spíše spokojen/a	Ani/ani	Spíše nespokojen/a	Velmi nespokojen/a
Výběrem knih ve volném výběru	1	2	3	4	5
Délkou výpůjční lhůty	1	2	3	4	5
Přístupem personálu knihovny	1	2	3	4	5
Úrovní toalet	1	2	3	4	5

Specifické typy otázek

- **Filtrační otázky**

Chodíte do knihovny?

1. *Ano*
2. *Ne (přejděte na ot. 15)*

- **Polouzavřené otázky**

Jakou knihu používáte nejvíce pro studium metodologie?

1. *Reichela*
2. *Dismana*
3. *Powella*
4. *Jiné (upřesněte) ...*

Specifické typy otázek

- Rozhodnutí o možnosti
- Projektivní otázky (identifikace se skupinou)
- Test nedokončených vět

Metodologická dilemata:

- Rozhodnutí o středové kategorii
- Rozhodnutí o odpovědi „nevím“

Tvorba otázek

- Ptát se na přímé zážitky
  - *Respondent nemůže odpovědět – nemá s problémem zkušenost*
  - *Vyvarovat se hypotetických otázek*
- Pokaždé pokládat pouze jednu otázku
  - *Nepokládat dvě otázky najednou*
  - *Vyhnete se otázkám, které obsahují neodůvodněné předpoklady*
  - *Pozor na skrytou nápovědu*

Tvorba otázek

- Každý respondent odpovídá na stejnou otázku
  - Všichni by měli rozumět termínům
  - Jednoznačné časové úseky
- Otázka končí dotazníkem
- Upřesněte počet odpovědí
- Pozor na sociální žádoucnost odpovědi
- Otázka by neměla být složitá

Tvorba otázek

Pohádka pro odrostlejší děti 13.

Historie téměř beze slov aneb O dvou tazatelích

Tazatel 1:
"Čtete rád poezli?"

Respondent Pepík:
"Zbláznil jste se?"

Tazatel 2.
"Čtete rád poezii?"

Respondent Pepík:
"Ó, já miluji poezii!"

Struktura dotazníku

- Úvod

- Titul, účel výzkumu, proč je vhodné výzkum vyplnit
- Prohlášení o anonymitě, etickém zacházení s daty
- Termíny (zejména výzkum pomocí pošty, mailu, ...)

- Úvodní otázky

- Příjemné, zajímavé, jednoduché
- Pro každého respondenta

- Citlivá témata

- Pozor na umístění – musí být smysluplné
- Ne hned na začátku – respondent nemá vybudovanou důvěru - gradace od nejméně citlivých po nejcitlivější

Struktura dotazníku

- Osobní a demografická data
  - Umisťují se na konec dotazníků
  - (případně k jiným relevantním otázkám)
- Celková koncepce dotazníku
  - Podobné otázky za sebou
  - Střídat různé druhy odpovědí
- Využívat přechody (Další sada otázek bude zjišťovat ...)